

Національна академія медичних наук України

Міністерство охорони здоров'я України

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України»

Одеський національний медичний університет

ГО «Асоціація стоматологів України»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ТА НАВЧАЛЬНИМ ТРЕНІНГОМ З ОВОЛОДІННЯМ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ

«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ, ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»

17 - 18 вересня 2021 рік
м. Одеса

DOI 10.35220

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ТА НАВЧАЛЬНИМ ТРЕНІНГОМ З ОВОЛОДІННЯМ ПРАКТИЧНИМИ
НАВИЧКАМИ
СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ, ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ
ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ**

**17 – 18 вересня 2021 рік
м. Одеса**

DOI 10.35220

УДК 616.31(05)

DOI 10.35220

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
ТА НАВЧАЛЬНИМ ТРЕНІНГОМ З ОВОЛОДІННЯМ ПРАКТИЧНИМИ
НАВИКАМИ «СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ, ПРОФІЛАКТИКИ ТА
ЛІКУВАННЯ ОСНОВНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»,
17 – 18 вересня 2021, Одеса**

Затверджено до поширення через мережу Інтернет рішенням Вченої ради Державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України». Протокол № 14 від 06.09.2021

Рецензенти:

*Шнайдер С. А. д. мед. н., Дєньга О. В. д. мед. н., Бабеня Г. О. к. мед. н.,
Рейзвіх О. Е. д. мед. н., Скиба В. Я. д. мед. н., Гулюк А. Г. д. мед. н.,
Почтар В. М. д. мед. н., Лабунець В. А. д. мед. н.*

Одеса - 2021

УДК 616.31-02

ОЦІНКА СТАНУ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ТА РОТОВОЇ РІДИНИ В ДИНАМІЦІ ЛІКУВАННЯ ЧЕРВОНОГО ПЛОСКОГО ЛИШАЮ

Скиба Василь Яковлевич, д. мед. н.

Скиба Олександра Василівна, д. мед. н.,

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»

Громадченко Анастасія Олександрівна

Одеський національний медичний університет

Хромагіна Лариса Миколаївна, к. біол. н.

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»

На сьогодні єдиної гіпотези про етіологію та патогенез червоного плоского лишая не визначено. Виділяють декілька теорій виникнення захворювання: неврогену, інтоксикаційну, інфекційну, імунологічну, наслідовну, мембранодеструктивну та які виникають при різній супутній патології організму (Лукиних Л.М., 2008).

По даним ряду авторів імунологічна теорія утворення та розвитку червоного плоского лишая являється однією із провідних, так як в гуморальній ланці імунітету відмічається ряд змін: збільшується рівень імуноглобулінів G, M а також зниження імуноглобуліну A, а також активності лізоциму в ротовій рідині, порушення активності лізосомальних ферментів (Оскольський Г.И., 2011, Загородня Е. Б., 2010; Лукиных Л.М., 2013). Зниження активності антимікробного ферменту лізоциму в ротовій рідині свідчить про пригнічення рівня неспецифічної реактивності у цих хворих і являється показником для призначення препаратів стимулюючих адаптивні реакції організму.

На амбулаторному лікуванні в ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» знаходилося 18 хворих на червоний плоский лишай слизової оболонки порожнини рота, з них 12 жінок та 6 чоловіків. При зборі анамнезу хворі відмічали, що хворіють на протязі декількох років. При огляді порожнини рота цих хворих на інфільтрованій та гіперемірованій слизовій оболонці щоки в ретромолярному просторі та бічній поверхні язика відмічались ерозії та виразки, а навколо них типові для червоного плоского лишая папули які злегка піднімалися над прилеглою слизовою.

Всі хворі відмічали, що захворювання мало хронічний характер з періодичними появами ерозій та виразок, котрі не пов'язані з періодами року. Прояви загострення захворювання хворі відмічали після прийому пряної, гострої та кислої їжі. Хворі також відмічали чіткий зв'язок переходу червоного плоского лишая із гіперкератозної форми в ерозивно-виразкову після емоційного стресу, нервово-психічних потрясінь.

Після збору анамнезу у хворих збирали ротову рідину, проводили спектроколориметричні дослідження, вивчали рухливість букального епітелію, проводили молекулярно-генетичні дослідження, вивчали міграцію лейкоцитів за методикою Ясиновського та десквамацію епітелію. В ротовій рідині після центрифугування визначали активність лізоциму, фосфатази рН 4,5, катепсинів рН 3,5 кількість водорозчинного білку. Дослідження проводили до та після призначеного нами лікування препаратами, які володіють антиоксидантною, мембранопротекторною антидисбіотичною та протизапальною дією.

Проведені нами дослідження свідчили, що у хворих з червоним плоским лишаєм в ротовій рідині відмічалось достовірне збільшення кількості водорозчинного білку, активності катепсинів рН 3,5 і кислій фосфатази та зменшення активності лізоциму, що підтверджує участь лізосомальних ферментів в патогенезі цього захворювання. В ротових змивах у хворих на червоний плоский лишай відмічалась підвищена десквамація епітелію та збільшення в 2 рази міграції лейкоцитів, яка відображає інтенсивність клітинної інфільтрації та запальної реакції. Десквамація епітелію це пряме відображення деструктивного процесу в слизовій оболонці порожнини рота, яке відмічається у цих хворих.

Результати проведеного нами лікування оцінювались на основі суб'єктивних та об'єктивних даних.

Після проведеного нами курсу лікування в ротовій рідині хворих відмічалось зменшення еміграції лейкоцитів та десквамації епітелію слизової оболонки порожнини рота. Проведені біохімічні дослідження ротової рідини свідчили, що після епітелізації елементів ураження активність лізосомальних ферментів була на рівні контрольних цифр.

Для вивчення основних ланок патогенезу червоного плоского лишая з метою розробки патогенетичного лікування нами проводяться подальші спостереження за цими хворими.

Список літератури

1. Лукиных Л.М.Современные представления об этиопатогенезе красного плоского лишая слизистой оболочки полости рта / Л.М.Лукиных, Н. В. Тиунова // Современная стоматология. – 2013. – №1. – С.18-20.
2. Лукиных Л.М. Перекисное окисление липидов как одно из звеньев патогенеза красного плоского лишая слизистой оболочки полости рта / Л.М. Лукиных, Н.В. Тиунова // Нижегородский мед. журн. – 2008. – №2 (2). – С.105-107.
3. Загородняя Е.Б. Патоморфологический, иммуно-гистохимический и цитологический анализ красного плоского лишая слизистой оболочки полости рта: автореф. дис. . канд. мед. наук. – Новосибирск, 2010. – 30 с.
4. Состояние местного цитокинового статуса и его патогенетическое значение при красном плоском лишае слизистой оболочки полости рта / Г.И.Оскольский [и др.] // Дальневосточный мед. журн. – 2010. – № 4. – С.100-102.

